

ΕΛΛΗΝΙΚ

ΑΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ.

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ-

ΜΩΝ

Υ
Γ
Ε
Ι
Α
Σ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Τ
Ε
Λ
Λ
Η
Ν
Ι
Κ
Ο
Σ

ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΔΕΛΦΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ
(Ύψηλάντου 45-47)

Ετησία Συνδρομή Περιοδικού, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρχ. 50
» διὰ τὸ ἐξωτερικὸν \$ 3
Τιμὴ τεύχους δρχ. 10

Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός»,
Ύψηλάντου 45 - 47, Ἀθήναι Τ.Τ. 140.

ΤΥΠΟΙΣ: ΤΥΠΟ - ΤΕΧΝΙΚΗ - OFFSET, Ε.Π.Ε. ΜΕΓΙΣΤΗΣ 24, ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΤΗΛ. 968.320

Προϊστάμενος τοῦ ἐργοστασίου :
ΣΤΕΦΑΝΟΣ Γ. ΠΟΠΟΒΙΤΣ, Ἐ. Βενιζέλου 83, Ἀθήναι - 4

Ἡ διεύθυνσις ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ μὴ δημοσιεύῃ ἢ νὰ συντέμνη κατὰ τὴν κρίσιν της οἰονδήποτε χειρόγραφον.
Χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΜΑΝΑ ΓΛΥΚΥΤΑΤΗ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΠΑ-
ΣΧΟΝΤΟΣ ΕΞ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΠΑΣΧΟΝΤΟΣ ΕΞ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ

Δίδος Χρυσάνθης Μαντούση, Βοηθοῦ Διευθυνούσης Ἀδελφῆς τοῦ
Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμὸς»

Αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐξελίξεις καὶ αἱ τεχνικαὶ πρόοδοι τοῦ αἰῶνος μας, μετὰς ἐφαρμογὰς των εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν καὶ ἐργασίαν, ἐξυπηρετοῦν τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου εἰς εὐρυτάτην κλίμακα, κάμνουν εὐκολωτέραν τὴν ζωὴν του καὶ δημιουργοῦν μεγάλην πρόοδον καὶ τεχνικὸν πολιτισμὸν ἀξιοζήλευτον καὶ πράγματι θαυμαστὸν. Ὁ ἠλεκτρισμὸς, αἱ διάφοροι ἀκτινοβολίαι, αἱ ποικίλαι μηχαναὶ, αἱ χημικαὶ οὐσίαι κ.λ.π. εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μορφωμένου καὶ εἰδικευμένου ἀνθρώπου ἀποβαίνουν πολύτιμα μέσα πρὸς ἐπίτευξιν μικρῶν ἢ μεγάλων πολιτιστικῶν στόχων.

Δυστυχῶς, ὅμως, ἐνέχουν καὶ πολλοὺς καὶ σοβαροὺς κινδύνους, ἢ γνῶσις τῶν ὁποίων, ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὴν λήψιν προληπτικῶν μέτρων ἢ τὴν ἔγκαιρον ἀντιμετώπισιν, δύναται νὰ ἀσφαλίση ἢ τοῦλάχιστον νὰ θεραπεύσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸν ἀνθρώπον.

Ἐνας ἐκ τῶν συνηθεστέρων κινδύνων, ὁ ὁποῖος συχνὰ ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀτυχημάτων καὶ προέρχεται ἀπὸ τὴν χρῆσιν τῶν μέσων τῆς τεχνικῆς προόδου, εἶναι τὸ ἔγκαυμα. Ἀκριβῶς δέ, ἡ νοσηλεία τοῦ ἔγκαύματος πρόκειται νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ εἰς τὸ ἄρθρον αὐτό.

Α' ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ

Ὡς ἔγκαυμα, γενικώτερον, χαρακτηρίζομεν κάκωσιν ἐπὶ τοῦ δέρματος καὶ τῶν ἰσθῶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, προερχομένην ἐξ ἀμέσου ἐπιδράσεως ὑψηλῆς θερμοκρασίας ἢ καυστι-

κῶν οὐσιῶν ἢ ἠλιακῶν ἀκτίνων ἢ ἄλλων παραγόντων(1).

1. ΕΙΔΗ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ

Τὰ ἔγκαύματα, ὡς γνωστὸν, διακρίνονται εἰς θερμαντικὰ καὶ χημικὰ. Τὰ θερμαντικὰ ἔγκαύματα, ἀναλόγως τῆς ἐπιδράσεως αἰτίας, διακρίνονται εἰς ἔγκαύματα ἐκ θερμότητος, ἐξ ἀτμοῦ, ἐκ ζεόντων ὑγρῶν, ἐξ ὑπερθερμασμένων στερεῶν σωμάτων, ἐξ ἀκτινοβολιῶν δι' ἀκτίνων Χ, Κοβαλτίου, ὑπεριωδῶν ἀκτίνων κ.λ.π.

Τὰ χημικὰ ἔγκαύματα προκαλοῦνται ἐξ ἐπιδράσεως νιτρικοῦ ὀξέος, θειικοῦ ὀξέος, καυστικοῦ νατρίου, ἀσθέστου καὶ ἄλλων χημικῶν οὐσιῶν.

2. ΒΑΘΜΟΙ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ

Ἀναλόγως τῆς ἐντάσεως τῆς βλάβης τῶν ἰσθῶν, διακρίνομεν:

Ἐ γ κ α ὑ μ α τ α α' β α θ μ ο Ὡ.

Ταῦτα εἶναι γενικῶς ἐλαφρᾶς μορφῆς καὶ χαρακτηρίζονται ὑπὸ ἐρυθρότητος καὶ οἰδήματος τῆς ἐπιδερμίδος, ὡς καὶ ὑπὸ ἐλαφροῦ πόνου. Τὰ φαινόμενα αὐτὰ διακοῦν ὀλίγας ὥρας ἢ καὶ ἡμέρας καὶ ὑποχωροῦν. Κατὰ τὴν ἀποδρομὴν των, ἀποπίπτει ἡ ἐπιδερμὶς ὑπὸ μορφὴν λεπτοτάτης ἀπολεπίσεως.

Ἐ γ κ α ὑ μ α τ α β' β α θ μ ο Ὡ.

Εἰς τὰ ἔγκαύματα β' βαθμοῦ, ἐκτὸς τῆς ἐρυθρότητος τῆς ἐπιδερμίδος, σχηματίζονται καὶ φυσαλίδες, αἱ ὅποια περιέχουν ὀρῶδες ὑγρὸν. Τὸ ὑγρὸν τῶν φυσαλίδων, μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀπορροφᾶται ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ αἱ δημιουργηθεῖσαι βλάβαι ἐπουλοῦνται. Πρὸς ἀποφυγὴν μολύνσεως, ἐνίστε, γί-

νεται παρακέντησις τῶν φυσαλίδων καὶ ἀναρρόφησις τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, ὑπὸ ἀσήπτους, βεβαίως, ὄρους, καίτοι διὰ τὴν μέθοδον αὐτὴν ὑπάρχουν καὶ διαφορετικαὶ ἀπόψεις. Ἐὰν τυχὸν προκληθῆ μόλυνσις, καθυστερεῖ ἡ ἴασις καὶ παραμένουν οὐλαὶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος. Συνήθως, τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐγκαύματος καλύπτομεν μὲ διαφόρους ἀντιβιοτικὰς κόνεις ἢ ἀλοιφὰς καὶ μὲ εἰδικὰς ἀπεστειρωμένας γάζας (Zelonet - Carbonet). Τὰ μέσα αὐτὰ προφυλάσσουν τὸ ἔγκαυμα ἐκ τῆς μολύνσεως καὶ ἐπιταχύνουν τὴν ἐπούλωσιν αὐτοῦ. Πολλάκις, κατὰ νεωτέρας θεραπευτικὰς ἀντιλήψεις, ἀκολουθεῖται ἡ «ἀνοικτὴ» μέθοδος τῆς θεραπείας τῶν ἐγκαυμάτων. Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν αἱ ἐγκαυματικαὶ ἐπιφάνειαι δὲν καλύπτονται μὲ εἰδικὰς ἀπεστειρωμένας γάζας, ἀλλὰ παραμένουν ἀκάλυπτοι. Ἐν συνεχείᾳ, ἡ περαιτέρω νοσηλεία καὶ θεραπεία τοῦ ἐγκαύματος, ἐπιτυγχάνεται ἄλλοτε μὲ ἐπίπασιν δι' ἀντιβιοτικῶν κόνεων ἢ ἀλοιφῶν (Sulfamylon) καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν ἐφαρμογὴν λουτρῶν διὰ σάπωνος Phiso-hex. Ἄλλη μέθοδος θεραπείας τῶν ἐγκαυμάτων εἶναι ἡ λεγομένη «κλειστή» μέθοδος. Κατ' αὐτὴν καλύπτομεν ἀπλῶς τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐγκαύματος δι' ἀπεστειρωμένων γαζῶν, μὲ ἀπλὴν στήριξιν τῶν ἄκρων τῆς γάζης. Αἱ γάζαι αὐταὶ διαβρέχονται ἀνὰ 3ωρον διὰ διαλύματος Νιτρικοῦ Ἀργύρου 0,5%. Διὰ τοῦ Νιτρικοῦ Ἀργύρου προστατεύεται τὸ ἔγκαυμα ἀπὸ τὴν μολύνσιν, ἐξουδετεροῦται ἡ κακοσμία καὶ ὑποβοηθεῖται ἡ ἐπούλωσις.

Ἐ γ κ α ὑ μ α τ α γ' θ α θ μ ο ὤ.

Εἰς τὰ ἐγκαύματα τοῦ γ' βαθμοῦ προκαλεῖται τελεία νέκρωσις τοῦ δέρματος καὶ τῶν ὑποκειμένων ἰσθῶν, ἄλλοτε εἰς μικρότερον καὶ ἄλλοτε εἰς μεγαλύτερον βάθος καὶ ἔκτασιν. Ὁ πόνος εἶναι λίαν ἰσχυρός. Ὁ ὑποστάς ἐγκαύματα γ' βαθμοῦ νοσηλεύεται ἀπαραιτήτως εἰς τὸ Νοσοκομεῖον. Θεραπευτικῶς ἐφαρμόζονται αἱ γνωστὰ σύγχρονοι μέθοδοι (ἀνοικτὴ ἢ κλειστή). Διὰ τὴν ταχυτέραν ἐπούλωσιν, τὴν πρόληψιν τῶν δυσμορφιῶν καὶ τὴν τελειο-

τέραν ἀποθεραπείαν χρησιμοποιεῖται ἡ πλαστικὴ χειρουργικὴ τοῦ δέρματος.

3. ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ

Τὰ κριτήρια, βάσει τῶν ὁποίων ἐκτιμᾶται ἡ σοβαρότης τῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς, εἶναι:

1. Ἡ ἔκτασις τοῦ ἐγκαύματος.
2. Ὁ βαθμὸς τοῦ ἐγκαύματος.
3. Ἡ ἐντόπισις,
4. Ἡ ἡλικία τοῦ ἐγκαυματίου.

Διὰ τὸν ὑπολογισμόν τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐγκαυματικῆς ἐπιφανείας, χρησιμοποιεῖται ὁ «κανὼν τῶν 9» (2), ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι μὲν ἀπολύτως ἀκριβής, ἀλλὰ εἶναι ἀπλοῦς καὶ πρακτικῶς πολὺ χρήσιμος. Κατὰ τὴν μέθοδον αὐτὴν ἡ ὅλη ἔκτασις τοῦ δέρματος κατανέμεται εἰς 11 μέρη. Ἐκαστον δὲ μέλος εἶναι τὸ 9/100 ἢ τὸ πολλαπλάσιον αὐτοῦ.

Τὰ 11 μέρη εἶναι τὰ ἑξῆς:

Κεφαλή, λαιμός.

Θώραξ (προσθία ἐπιφάνεια).

Ράχις.

Ἄνω ἄκρον (δεξιόν).

Ἄνω ἄκρον (ἀριστερόν).

Κοιλία.

Ὄσφύς - γλουτός.

Μηρὸς δεξιός.

Μηρὸς ἀριστερός.

Κνήμη, ποῦς δεξιός.

Κνήμη, ποῦς ἀριστερός.

Βάσει τοῦ «κανόνος τῶν 9», ὁ χειρουργὸς μόλις εὔρεθῆ ἐνώπιον ἐγκαυματίου ἀσθενοῦς, ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ ὑπολογίσῃ μὲ σχεδὸν μαθηματικὴν ἀκρίβειαν τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐγκαύματος καὶ νὰ θέσῃ ἀσφαλῆ πρόγνωσιν διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀρρώστου, ἄλλοτε μὲν δυσμενῆ, ἄλλοτε δὲ εὐνοϊκὴν.

ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ

Θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νὰ παρεμβάλωμεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὸ πρόβλημα τῶν ἐνδοноσοκομειακῶν ἐγκαυμάτων καὶ τοῦτο διὰ λόγους καθαρῶς

νοσηλευτικούς. Διότι, όπως γνωρίζομεν όλαι αί Ἀδελφαί, τοιούτου είδους έγκάματα δέν θά ύπῆρχον, εάν ήτο δυνατόν οί άσθενείς μας νά είχον άρίστην νοσηλευτικήν φροντίδα.

Τό σύγχρονον Νοσοκομείον, ως γνωστόν, διαθέτει διά τήν νοσηλείαν τοῦ άσθενούς ποικίλα τεχνικά μέσα: Τόν ήλεκτρισμόν, τάς διαφόρους άκτινοβολίας, πολύπλοκα μηχανήματα, συσκευάς και πολλές χημικάς ούσίας ύπό μορφήν φαρμάκων έσωτερικήσ ή έξωτερικήσ χρήσεως. Ταῦτα ενέχουν κινδύνους εμφάνισεως άτυχημάτων, όταν ή Ἀδελφή δέν παρακολουθῆ άγρύπνως τήν καταλληλότητά των και τά άποτελέσματά των επί τοῦ άσθενούς. Μεταξύ τῶν συνηθεστέρων ένδοноσοκομειακῶν άτυχημάτων συγκαταλέγονται και τά έγκάματα. Ἀναφέρομεν, εν προκειμένω, συγκεκριμένα παραδείγματα:

Ἡ χρησιμοποίησις θερμοφόρου, πρὸς ανάκούφισιν πασχούσης περιοχῆσ τοῦ σώματος τοῦ άσθενούς ή πρὸς θέρμανσιν τῶν ψυχρῶν μελῶν του, δύναται νά προκαλέσῃ έγκαυμα, εάν δέν πληροῖ τοὺς γνωστοὺς ὄρους άσφαλείας: Θερμοκρασίαν ὕδατος ὄχι άνωτέραν τῶν 65°C, στεγανήν σύγκλεισιν τοῦ πώματος, προστατευτικὸν κάλυμμα, συχνήν παρατήρησιν τῆσ θερμοινομένησ περιοχῆσ δι' έγκαιρον άναγνώρισιν τυχόν έρεθισμοῦ τοῦ δέρματος. Συνιστᾶται ιδιαιτέρα προσοχή κατά τήν τοποθέτησιν θερμοφόρου εἰς θαρέως πάσχοντασ άσθενείς, εἰς άσθενείς ύπό άνάνησιν μετὰ χειρουργικήν επέμβασιν, εἰς άσθενείς με νευρολογικάσ διαταραχάς (μειωμένην αἰσθητικότητα), εἰς παιδιὰ και ήλικιωμένους. Ἐγκάματα δύναται νά προκληθοῦν άκόμη και εντὸσ τοῦ Χειρουργείου εκ τῆσ χρήσεως άντισηπτικῶν φαρμάκων, κατά τήν άντισηψίαν τοῦ δέρματος τοῦ έγχειρητικοῦ πεδίου τοῦ άσθενούς. Ἐάν, λόγου χάριν, τὸ θάμμα ίωδίου, τὸ χειρουργικὸν ντετόλ ή τὸ σεταβλὸν παραμείνουν εἰς διαφόρους πτυχάς τοῦ σώματος επί άρκετήν ὥραν, χωρὶς νά έξουδετερωθοῦν δεόντως, δημιουργοῦν έγκάματα. Ἐπικίνδυνα σημεία εἶναι αἱ μηροβουβωνικάι πτυχάι,

αἱ μασχάλαι κ.ά.

Β' ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ

Ἐκ πρώτης ὄψεωσ τά ὄσα άνωτέρω έξετέθησαν θά έφαίνοντο ίκανά ως πρὸσ τήν άνάπτυξιν τοῦ θέματος τῆσ «συγχρόνου νοσηλείασ άσθενούς με έγκάματα». Εἰς τὸ μέρος αὐτὸ άσχολοῦμεθα με τὸ πρόβλημα τῆσ συγχρόνου νοσηλευτικῆσ άντιμετωπίσεωσ τοῦ έγκαύματος τὸ ὁποῖον ενδιαφέρει κυρίως τὸ σύνολον τῶν διπλωματούχων Ἀδελφῶν. Ὁ καταλληλότερος τρόπος εκθέσεωσ τοῦ θέματος εἶναι ή συγκεκριμένη περίπτωσησ τοῦ άσθενούς Κωνσταντίνου Χ, ὃ ὁποῖος εἰσηλθε με έγκάματα τήν 15ην Ὀκτωβρίου 1970 εἰς τὸ Νοσοκομείον. Εἶναι ήμέρα έφημερίας. Τά έξωτερικά ίατρεία τοῦ Νοσοκομείου, αἱ έφημερεύουσαι κλινικάι και πρὸ πάντων τὸ Χειρουργεῖον παρουσιάζουν άσυνήθη κίνησιν. Ἱατροί, άδελφαί, άνδρες νοσοκόμοι, εἰσερχόμενοι άσθενείς, συνοδοὶ και έπισκέπται, ως και παντὸσ είδους μεταφορικά μέσα, φορεῖα και κινητὰ πολυθρόναι εύρίσκονται εἰς τοὺς διαδρόμους με σκοπόν, τήν παροχήν πρώτων βοηθειῶν και τήν διάσωσιν τῆσ ζωῆσ τοῦ θαρέως πάσχοντοσ άσθενούς.

Ὁ νοσοκόμος τοῦ τμήματος εἰσαγωγῆσ ὀδηγεῖ ένα νέον άσθενῆ, επί φορείου, εἰς τὸ Χειρουργεῖον. Τὸν συνοδεύει ένας νέος ὕψηλὸσ και αδύνατοσ, με τήν φόρμα τῆσ εργασίας, με μουντζουρωμένα χέρια, με πρόσωπον γεμάτο άγωνίαν και άπορίαν. Ὁ Κώστας Χ, έτῶν 14, εργαζόμενος εἰς ένα γκαράζ, διά νά έξασφαλίζῃ τὸν έπιούσιον ἄρτον τῆσ χήρασ μητρόσ του και τοῦ έαυτοῦ του, ὕπέστη αἰφνιδίως έγκαυμα. Τυλιγμένος εἰς τήν λαδωμένην φόρμαν του, μουντζουρωμένος, ξαπλωμένος κάτωθεν ένὸσ αυτοκινήτου, προσεπάθει νά διορθώσῃ ένα έξάρτημα τῆσ μηχανῆσ. Ἐκείνην τήν στιγμήν, ήκούσθη ένας ά-

πότομος κρότος. "Εκρηξίς! ἐφώναξαν οἱ ὑπάλληλοι καὶ ἐπετάχτηκαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ κρότου. Ὁ Κώστας ἐχάθη μέσα εἰς τὰς φλόγας. Ἡ ἄμεσος καὶ ψυχραῖμος ἐπέμβασις τῶν συναδέλφων του εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν κατάσβεσιν τῆς ἐκραγείσης πυρκαϊᾶς λόγω ἀναφλέξεως δοχείου βενζίνης. Τί ἐγένετο ὅμως ὁ Κώστας; Λιπόθυμος, μέσα εἰς τὴν μουντζοῦρες καὶ εἰς τὴν μισοκαμένην φόρμαν του, ἠγωνίζετο νὰ ἀναπνεύσῃ. Ἐντὸς 5', ὁ Κώστας μετεφέρετο, ἐπὶ φορείου εἰς τὸ Χειρουργεῖον τοῦ Νοσοκομείου. «Ζῆ; Θὰ ζήσῃ; Τί θὰ γίνῃ τώρα; Μπορῶ νὰ μείνω μαζί του; Τί θέλετε ἀπὸ μένα;», ἐρωτᾷ μὲ πόνον καὶ ἀγωνίαν ὁ συνομήλικος συνοδός, ὁ συνάδελφος καὶ φίλος τοῦ Κώστα. Ὁ Κώστας εὐρέθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Χειρουργείου, μετὰ 45' ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ ἀτυχήματος. Ἡ ἀρτηριακὴ πίεσις ἦτο 80/60 mmHg, αἱ σφύξεις του 120 καὶ αἱ ἀναπνοαὶ του 34. Ἦτο εἰς κατάστασιν shock καὶ μόλις ἀντέδρα εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ἐρεθίσματα. Ἡ θεραπευτικὴ ὁμάς —ἰατροὶ καὶ ἀδελφαί— εἰς τὸ Χειρουργεῖον ἐνεργεῖ ταχύτατα διὰ τὴν παροχὴν πρώτων βοηθειῶν εἰς τὸν ἀσθενῆ μας. Οἱ ἰατροὶ ἐξετάζουν τὰ ἐγκαύματα. Τὰ ἐγκαύματα τοῦ Κώστα χαρακτηρίζονται β' καὶ γ' βαθμοῦ καὶ ἡ ἔκτασις των 45% θάσει τοῦ «κανόνος τῶν 9». Τὰ ἐγκαύματα ἀφοροῦν τὸ πρόσωπον, τὸν τράχηλον, τὰ ἄνω ἄκρα καὶ τὰ ἄνω 2/3 τῆς ράχεως. Ὁ Κώστας παρουσιάζει ἀναπνευστικὴν δυσχέρειαν, ἡ ὁποία δίδει ὑπονοίας δι' ἔγκαυμα τῆς τραχείας, ἀλλὰ, πρὸς τὸ παρόν, δὲν λαμβάνεται ἀπόφασις διὰ τραχειοτομίαν. Ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς θεωρεῖται κρίσιμος. Ἡ «πλυμένη» Ἀδελφὴ τοῦ Χειρουργείου «σερβίρει» τὰ ἀπαιτούμενα ἀπεστερωμένα εἶδη, πρὸς κάλυψιν τῶν ἐγκαυματικῶν ἐπιφανειῶν, ἐνῶ ἡ «κυκλοφοροῦσα» Ἀδελφὴ προσκομίζει ὅ,τι χρειάζεται, μὲ σύστημα, ταχύτητα καὶ ἡρεμίαν. Κατόπιν φλεβοτομῆς, ἐφαρμόζεται ὁρὸς dextrose 5%, περιέχων 30 mg wyamine (ἀγγειοσυσπαστικόν). Λαμβάνεται αἷμα διὰ καθορισμὸν ὁμάδος καὶ συμβατότητος. Ἐπίσης τοποθε-

τεῖται μόνιμος καθετῆρ κύστεως.

Ἐνῶ ὁ Κώστας λαμβάνει τὰς πρώτας βοηθείας εἰς τὸ Χειρουργεῖον, ἡ διπλωματοῦχος Ἀδελφὴ καὶ δύο σπουδαστρίαι Ἀδελφαὶ ἐξοπλίζουν καταλλήλως τὸ μοναχικὸν δωμάτιον τῆς νοσηλευτικῆς μονάδος πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀσθενοῦς. Τὸ ἐνδιαφέρον, ἡ προθυμία καὶ αἱ νοσηλευτικαὶ γνώσεις τῶν Ἀδελφῶν τίθενται εἰς κίνησιν διὰ τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ δωματίου τοῦ Κώστα. Ποῦ θὰ τοποθετηθῇ ἡ κλίνη, ὥστε ὁ ἀσθενής μας νὰ ἔχῃ ὠραίαν θέαν καὶ νὰ βλέπῃ ἐκ τοῦ παραθύρου πρὸς τὰ ἔξω νὰ μὴ δύναται δέ, τοῦλάχιστον κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, νὰ βλέπῃ τὸ πρόσωπόν του εἰς τὸν καθρέπτην ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται ἄνωθεν τοῦ νιπτῆρος τοῦ μοναχικοῦ δωματίου; Ποῖα ὄργανα καὶ ποῖαι συσκευαὶ πρέπει νὰ ὑπάρχουν μόνιμως εἰς τὸ δωμάτιον διὰ τὴν συχνὴν παρακολούθησιν τῆς πορείας τοῦ ἀσθενοῦς; Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ ἀπασχολοῦν τὴν σκέψιν τῶν Ἀδελφῶν.

Κατόπιν κοινῆς συμφωνίας των, τὸ δωμάτιον ἐξοπλίζεται ὡς ἑξῆς: Ἡ κλίνη τοῦ ἀσθενοῦς ἐτοιμάζεται μὲ ἐλαστικὸν στρῶμα καὶ μαξιλάρια κεκαλυμμένα διὰ πλαστικοῦ ἀδιαβρόχου καὶ ἀπεστερωμένων λευχειμάτων. Ὡς ἐξαρτήματα αὐτῆς συγκεντρώνονται —ἀναλόγως τοῦ τύπου τῆς κλίνης— ἐρεισίνωτον, 1-2 στεφάναι, κύβοι καὶ αἰώρα διὰ τὴν εὐκολωτέραν μετακίνησιν τοῦ ἀσθενοῦς.

Τὸ τροχοφόρον νοσηλείας, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μόνιμως ἐντὸς τοῦ δωματίου, ἐφοδιάζεται μὲ ἀπεστερωμένας σύριγγας, μὲ συσκευὰς ἐνδοφλεβίου ἐγχύσεως, μὲ φιάλας ἐνδοφλεβίων ὁρῶν, μὲ δοκιμαστικὰ σωληνάρια καὶ φιαλίδια διὰ λήψιν δειγμάτων αἵματος πρὸς ἐργαστηριακὴν ἐξέτασιν, μὲ σφυγμομανόμετρον καὶ στηθοσκόπιον.

Ἐπίσης προσκομίζεται εἰς τὸ δωμάτιον τροχοφόρον μὲ ἀπεστερωμένα sets ἐργαλείων, ἐπιδεσμικοῦ ὑλικοῦ καὶ ἱματισμοῦ, sets μὲ ἀπεστερωμένας μάσκας, ἀπεστερωμένον δίσκον τραχειοτομίας, set καθετηριασμοῦ κύστεως, ἀπεστερωμένους καθετῆρας ὀξυγόνου

καὶ ἀναρροφήσεως. Ἐξασφαλίζεται ἀκόμη ἢ δυνατότης παροχῆς ὀξυγόνου, ἀναρροφητήρ, παραθάν, στῦλος ὄρου.

Ἐπὶ τραπεζιδίου τοποθετοῦνται: ὀγκομετρικὴ φιάλη οὔρων, ἀραιόμετρον διὰ τὴν παρακολούθησιν τοῦ εἰδικοῦ βάρους τῶν οὔρων, εἰδικὸς χάρτης διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ph τῶν οὔρων καὶ πλαστικαὶ σακκοῦλαι διὰ τὴν συλλογὴν των, καρτέλλα ἀναγραφῆς χορηγουμένου ὀξυγόνου, ὡς καὶ καρτέλλα ἀναγραφῆς προσλαμβανομένων καὶ ἀποβαλλομένων ὑγρῶν (3).

Εἰς τὸ κομοδῖνον τοῦ ἀσθενοῦς τοποθετοῦνται: εἶδη ἀτομικῆς ὑγιεινῆς καὶ τὸ θερμόμετρον.

2. ΩΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΣ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

Προβλήματα καὶ ἀνάγκαι τοῦ ἀσθενοῦς. Νοσηλευτικὴ φροντίς καὶ ἰατρικὴ ἀγωγή.

α) Ἀναπνευστικὴ δυσχερεία

Ὁ ἀσθενής μας ἔχει συχνήν, ταχεῖαν καὶ θορυβώδη ἀναπνοήν, βράγχος φωνῆς καὶ ξηρὸν βῆχα, ταῦτα δὲ δικαιολογοῦνται ἐκ τοῦ ὅτι εἶχεν εἰσπνεύσει καπνὸν καὶ πολὺ θερμὸν ἀέρα.

Ἡ Ἀδελφὴ παρακολουθεῖ ἀγρύπνως τὸν τύπον καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπνευστικῆς δυσχερείας, ἐνημερώνει συχνὰ τὸν ἰατρὸν καὶ τὸ φύλλον παρατηρήσεων τοῦ ἀσθενοῦς. Ἔχει δὲ ἔτοιμα πρὸς χρῆσιν, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, συσκευὴν ὀξυγόνου, λαρυγγοσκόπιον, ἐνδοτραχειακὸν σωλῆνα, ἀναπνευστήρα καὶ δίσκον τραχειοτομίας διότι, εἰς παρομοίας περιπτώσεις, συχνὴ ἐπιπλοκὴ εἶναι τὸ οἴδημα καὶ ἡ ἀπόφραξις τοῦ λάρυγγος. Ἡ Ἀδελφὴ γνωρίζει, ὅτι ἡ δυσχερεία τῆς ἀναπνοῆς προκαλεῖ φόβον εἰς τὸν ἀσθενῆ. Διὰ τοῦτο ἐνισχύει τὸ ἠθικὸν του μὲ τὴν ἡρεμον καὶ παρατεταμένην παρουσίαν τῆς πλησίον του.

β) Ἐπικείμενον shock.

Ὁ Κώστας ἐμφανίζει χαμηλὴν ἀρτηριακὴν πίεσιν (80/60 mmHg), ταχυ-

σφυγμίαν (120 σφύξεις), ταχύπνοιαν (32 - 34 ἀναπνοάς) καὶ ὑποθερμίαν (35° C). Φαίνεται ἐξηντλημένος, νυσταλέος, δὲν ὀμιλεῖ, δὲν ἀντιδρᾷ εἰς ὅ,τι τοῦ γίνεται. Ἡ κατάστασις τοῦ αὐτῆ ὀφείλεται εἰς τὴν ἀπώλειαν μεγάλης ποσότητος ὑγρῶν, εἰς τὴν διαταραχὴν τῶν ἠλεκτρολυτῶν, εἰς τὸν ἔντονον πόνον καὶ εἰς τὸν ψυχικὸν κλονισμόν λόγῳ τοῦ αἰφνιδίου ἀτυχήματος.

Ἡ Ἀδελφὴ παρακολουθεῖ συστηματικῶς, ἀνὰ 15', τὰ ζωτικὰ σημεῖα τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τὰ καταγράφει εἰς τὸ διάγραμμα του. Μὲ προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν συνεχίζει τὴν χορήγησιν τῶν προγραμματισθέντων ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ὑγρῶν καὶ ἠλεκτρολυτῶν διὰ τῆς ἤδη γενομένης φλεβοτομῆς, τῶν ἀγγειοσπαστικῶν (wyamine) καὶ τῶν ἀναλγητικῶν φαρμάκων. Ἐλέγχει καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ἀπρόσκοπτον ἐνδοφλέβιον ἔγχυσιν τῶν ὑγρῶν καὶ τὸν ρυθμὸν τῆς ροῆς αὐτῶν, κατὰ τὴν ἰατρικὴν παραγγελίαν. Ἡ Ἀδελφὴ περιμένει, μὲ ὑπομονὴν τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐφαρμοζομένης θεραπευτικῆς ἀγωγῆς, ἐνῶ ἐνημερώνει συχνὰ τὸν ἰατρὸν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς. Γνωρίζει, ὅτι, εἰς τὴν περίπτωσηί του ἀσθενοῦς τῆς, δὲν ἐνδείκνυται ἡ ἀπότομος αὔξησις τῶν χορηγουμένων ὑγρῶν λόγῳ τοῦ κινδύνου τῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ ἤδη πάσχοντος κυκλοφορικοῦ συστήματος ἐκ τῆς ἀναπνευστικῆς δυσχερείας. Ἡ Ἀδελφὴ γνωρίζει, ὅτι ἡ ἀπότομος αὔξησις τοῦ ὄγκου παλμοῦ αἵματος ἐνδέχεται νὰ προκαλέσῃ ὀξὺ πνευματικὸν οἴδημα.

γ) Ὀλιγουρία

Ὁ ἀσθενής παρουσιάζει ὀλιγουρίαν (10 - 15 cc οὔρων ἀνὰ ὥραν), Ph οὔρων παθολογικόν, εἰδικὸν βάρος 1020 - 1030. Ἡ χροιά τῶν οὔρων εἶναι σκοτεινότερος καὶ κατὰ τὴν ἐργαστηριακὴν ἐξέτασιν ἀνευρίσκονται παθολογικὰ στοιχεῖα.

Μετὰ τὴν πρόκλησιν τοῦ ἐγκαύματος ἐκ τῆς θερμικῆς βλάβης παρατηρεῖται συνήθως ἐλάττωσις τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποβαλλομένων οὔρων. Τὸ γεγονὸς τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ ὀφείλεται εἰς ὀλι-

γαιμίαν ἢ νεφρικήν βλάβην τῆς ὁποίας ἡ ἔγκαιρος διάγνωσις ἔχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν ὀρθὴν θεραπείαν (4). Ἡ συχνὴ παρακολούθησις τῆς λειτουργίας τοῦ μονίμου καθετήρος, ἡ ὠριαία μέτρησις τῆς ποσότητος τῶν οὔρων, τοῦ Ph καὶ τοῦ εἰδικοῦ θάρους αὐτῶν αποτελοῦν μίαν ἀπὸ τὰς σοβαρὰς εὐθύνας τῆς Ἀδελφῆς. Ὁ ἰατρὸς πληροφορεῖται ὑπὸ τῆς Ἀδελφῆς πᾶσαν ἀλλαγὴν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἀναπροσαρμόζει, ἀναλόγως, τὴν θεραπευτικὴν ἀγωγὴν. Παραλλήλως, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ ἰατροῦ, γίνονται καὶ αἱ ὑπόλοιποι ἐξετάσεις αἵματος δι' οὔριαν, δι' ἠλεκτρολύτας, διὰ καταμέτρησιν τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων, αἰμοσφαιρίνης καὶ λευκωμάτων, καθὼς καὶ ἐξετάσεις οὔρων. Αἱ ἐξετάσεις αὗται ἀναλόγως τῶν ἰατρικῶν ἐνδείξεων ἐπαναλαμβάνονται συνήθως καθ' ἑκάστην τοῦλάχιστον κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας.

δ) Ἀλ λ α γ α ἰ τ ῶ ν ἔ γ κ α υ μ ᾶ τ ω ν :

Τὰ ἐγκαύματα τοῦ ἀσθενοῦς μας ἀρχικῶς ἀντιμετωπίζονται διὰ τῆς «κλειστῆς» μεθόδου, καλύπτονται, δηλαδή, δι' ἀπεστερωμένων γαζῶν. Ἐν συνεχείᾳ, ἐνεργεῖται διαθροχὴ τῶν γαζῶν μὲ διάλυμα Νιτρικοῦ Ἀργύρου 0,5%. Ἀργότερον, ἐφαρμόζεται ἡ «ἀνοικτὴ» μέθοδος, τὰ ἐγκαύματα δηλαδή παραμένουν ἀκάλυπτα καὶ ἐφαρμόζονται θεραπευτικὰ λουτρά διὰ τοῦ εἰδικοῦ σάπωνος Phisohex. Αἱ ἀλλαγαὶ τῶν ἐγκαυμάτων αποτελοῦν τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῆς νοσηλείας καὶ θεραπείας τοῦ ἀσθενοῦς. Αἱ ἐκάστοτε ἐφαρμοζόμεναι θεραπείαι ἐκλογῆς, ὡς καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια ἐκάστης, ἀποτελοῦν εὐθύνην τοῦ ἰατροῦ, θάσει συνεχοῦς ὑπ' αὐτοῦ ἀξιολογήσεως τῆς πορείας τῶν ἐγκαυμάτων.

Προκειμένου τώρα νὰ κάμωμεν τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἀρρώστου μας, εἶναι καὶ ἀπαραίτητον καὶ πολὺ ὠραῖον διὰ τὴν νοσηλευτικὴν μας τέχνην νὰ βοηθήσωμεν τὸν μικρὸν μας ἀσθενῆ Κώσταν νὰ κατανοήσῃ πλήρως τὰ περὶ τῆς ἀλλαγῆς, προτοῦ ἀκόμη ἐφαρμοσθῆ. Μὲ ὀλί-

γα δηλαδή, λόγια, θὰ ἐξηγήσωμεν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀλλαγῆς, θὰ τὸν ἐνθαρρύνωμεν καὶ τοιουτοτρόπως θὰ τὸν ἔχωμεν ψύχραιμον καὶ πολύτιμον συνεργάτην κατ' αὐτήν.

Ἐν συνεχείᾳ, ἡ Ἀδελφὴ τοῦ χορηγεῖ παυσίπονον φάρμακον, κατὰ τὴν ἰατρικὴν ὁδηγίαν, διὰ νὰ καταστήσῃ τὴν ἀλλαγὴν ὀλιγώτερον ἐπώδυνον. Μέχρι τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δράσῃ τὸ φάρμακον, ἡ Ἀδελφὴ ἐτοιμάζει μὲ τάξιν καὶ σύστημα τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀλλαγὴν. Κλείει τὸ παράθυρον τοῦ θαλάμου. Ἐξασφαλίζει ἐπαρκῆ φωτισμὸν καὶ θέρμανσιν, προφυλάσσει τὸν ἀσθενῆ μὲ παραβάν καὶ ἐτοιμάζει ἐπὶ τοῦ τροχοφόρου τῆς ἀλλαγῆς ἀπεστερωμένα sets ἐργαλείων, γαζῶν, θάμβακος, ἱματισμοῦ, φιάλας μὲ ἀπεστερωμένον φυσιολογικὸν ὄρον καὶ σάπωνα Phisohex. Ἡ προβλεπτικότης τῆς Ἀδελφῆς ἔχει ἐξασφαλίσῃ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἀλλαγὴν. Πλησίον τῆς ὅμως παρευρίσκονται καὶ δύο σπουδάστρια Ἀδελφαί, αἱ ὁποῖαι συμμετέχουν ἐνεργῶς κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ἀλλαγῆς, ὡς μέλη τῆς νοσηλευτικῆς ὁμάδος. Ἐπομένως, ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἀσθενοῦς ἀποτελεῖ πολύτιμον εὐκαιρίαν διδασκαλίας νοσηλευτικῆς τέχνης ἐκ μέρους τῆς διπλωματούχου Ἀδελφῆς πρὸς τὰς σπουδαστριάς, τὴν ὁποίαν δὲν παραλείπει ἡ καλὴ διπλωματοῦχος Ἀδελφὴ.

Τὰ πάντα εἶναι ἔτοιμα. Ὁ ἰατρὸς καταφθάνει εἰς τὸν θάλαμον καὶ μετὰ σύντομον συνομιλίαν μὲ τὸν Κώσταν, ἀρχίζει τὸ ἔργον. Ἰατρὸς, ὑπεύθυνος Ἀδελφὴ καὶ σπουδάστρια φοροῦν εἰδικὴν ἐνδυμασίαν (μπλουζαν, μάσκαν καὶ ἀπεστερωμένα γάντια) καὶ ἐνεργοῦν τὴν ἀλλαγὴν τῶν ἐγκαυμάτων μὲ πλήρη συντονισμὸν κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν. Ὁμιλοῦν πολὺ ὀλίγον ἢ καὶ καθόλου ἐφαρμόζοντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τοὺς κανόνας τῆς ἀσήπτου τεχνικῆς. Ὁ Κώστας παρακολουθεῖ τὴν ἀλλαγὴν μὲ ἐνδιαφέρον καὶ περιέργειαν. Βεβαίως ἐνοχλεῖται ἐκ τῆς κακοσμίας τῶν ἐκτεθειμένων ἐγκαυμάτων καὶ ἐκδηλώνει τὸν πόνον του, μὲ τοὺς μορφασμούς του, παρὰ τὴν ἀπόφασίν του νὰ φανῆ ἀνδρείος καὶ ὑπομονητικὸς.

Ἡ ἀλλαγὴ ἐτελείωσε. Ὁ Κώστας τώρα εὐρίσκεται μέσα εἰς ἀπεστερωμένας γάζας καὶ σινδόνια, ἐπάνω εἰς τὴν ὀλοκάθαρον κλίνην του. Εὐχαριστεῖ τὸν ἰατρὸν καὶ τὰς Ἀδελφάς, διότι τὸν ἀνεκούφισαν μὲ τὴν ἀγάπην των καὶ μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν νοσηλείαν των. Χαίρουν καὶ αἱ σπουδάστριαι Ἀδελφαί, διότι συνέβαλον ἐνεργῶς εἰς τὴν ἀνακούφισιν τοῦ ἀσθενοῦς των, ὅχι μόνον μὲ τὴν παρουσίαν των, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ μεθοδικὸν πλύσιμον καὶ τὰς ἐντριβὰς τῶν ὑγιῶν περιοχῶν τοῦ δέρματος κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀλλαγῆς.

ε) Εἰδικαὶ ὑγεινοδιαιτη-
τικαὶ ἀνάγκαι τοῦ ἀ-
σθενοῦς:

Ὁ Κώστας, ἓνας ἐργαζόμενος ἔφη-
βος, πρὸ τοῦ ἀτυχήματος, ἐφρόντιζεν αὐτοπροσώπως τὴν ἀτομικὴν του ὑγιεινὴν καὶ τὴν διατροφήν του. Αἰφνιδίως, ὅμως, λόγω τοῦ ἐκτεταμένου ἐγκαύματος ὑπεχρεώθη νὰ περιέλθῃ εἰς πλήρη σχεδὸν ἐξάρτησιν ἐκ τῆς φροντίδος τῆς Ἀδελφῆς διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προσωπικῶν ἀναγκῶν, ὅπως εἶναι ἡ ἀτομικὴ του ὑγιεινὴ καὶ ἡ διατροφή του.

Ἡ Ἀδελφὴ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τὸν ἐξυπηρετεῖ εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας. Μὲ τὴν πάροδον ὅμως τῶν ἡμερῶν καὶ μὲ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του, ἡ Ἀδελφὴ τὸν προτρέπει καὶ τὸν ἐνθαρρύνει νὰ λαμβάνῃ, ὅλον ἐν καὶ περισσότερον, ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἀτομικὴν του ὑγιεινὴν καὶ ἐξυπηρέτησιν. Οὕτω ἡ Ἀδελφὴ διαθέτει τὸν χρόνον τῆς εἰς τὴν καθ' αὐτὸ νοσηλείαν, ἤτοι εἰς τὴν συστηματικὴν περιποίησιν τοῦ δέρματος τῆς ράχεως, τῶν γλουτῶν καὶ τῶν πιεζομένων σημείων, τὰ ὅποια ἐμφανίζουσι κίνδυνον κατακλίσεως.

Ἰδιαίτερον μέλημα τῆς Ἀδελφῆς ἀποτελεῖ καὶ ἡ διατροφή τοῦ ἀσθενοῦς, ἡ ὅποια συμβάλλει εἰς τὴν ταχύτεραν καὶ τελειότεραν ἐπούλωσιν τῶν ἐγκαυματικῶν ἐπιφανειῶν καὶ ἀναζωογόνησιν τῆς γενικῆς του καταστάσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν συνιστῶνται ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἀφθονα λευκώματα (παρεντερικὴ χορήγησις πλάσματος ἢ λευκωμα-

τοῦχοι τροφαὶ ἀπὸ τοῦ στόματος) βιταμῖναι Β καὶ C, τροφαὶ πλούσιαι εἰς σίδηρον καὶ ὑγρὰ προσδιοριζόμενα καθ' ἑκάστην, θάσει τῶν ὑπολογιζομένων ἀπωλειῶν κυρίως ἐκ τῶν ἐγκαυματικῶν ἐπιφανειῶν καὶ θάσει τῶν ἠϋξημένων θερμιδικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀσθενοῦς (5). Ὁ Κώστας ἐμφανίζει ἀνορεξίαν, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ πρόβλημα ἰατρο-νοσηλευτικόν. Ὁ περιποιημένος ὅμως δίσκος τοῦ φαγητοῦ μὲ τὴν σχετικὴν ποικιλίαν, ὡς καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα θέματα συζητήσεως, τὰ ὅποια ἢ ἐφευρετικότης τῆς Ἀδελφῆς εἰσηγεῖται, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ, βοηθοῦν εἰς τὴν ὑπερνίκησιν τοῦ προβλήματος τῆς διατροφῆς του.

Ἡ πρόληψις τῶν πιθανῶν ἐπιπλοκῶν ἐκ τῶν ἐγκαυμάτων, ἐκ τῆς γενικῆς καταπονήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἐκ τῆς κατακλίσεως, ἀποτελεῖ ἐπίσης νοσηλευτικὴν εὐθύνην. Ἡ συνεργασία μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς βοηθεῖ εἰς μεγάλον βαθμόν. Ὁ Κώστας διδάσκεται, πῶς νὰ μετακινήται συχνὰ ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ κατὰ ποῖον τρόπον νὰ ἀσκῇ συστηματικῶς καὶ ἐν μέτρῳ τὰ μέλη του. Διὰ τῶν ἐν λόγω ἀσκήσεων προλαμβάνονται αἱ κατακλίσεις, αἱ θρομβοεμβολικαὶ ἐπιπλοκαὶ καὶ ἡ ἐγκατάστασις μονίμων μυϊκῶν συσπάσεων καὶ ἀγκυλώσεων. Ἐπίσης ἡ Ἀδελφὴ ἐπιδεικνύει εἰς τὸν ἀσθενῆ, πῶς νὰ ἐκτελῇ ἀναπνευστικὰς κινήσεις καὶ ἐξηγεῖ τὴν σπουδαιότητα αὐτῶν, διὰ τὴν πρόληψιν τῆς ὑποστατικῆς πνευμονίας.

Ἡ Ἀδελφὴ εἶναι πολὺ προσεκτικὴ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἀπολύτως ἀσήπτου τεχνικῆς καθ' ὅλας τὰς ἀλλαγὰς τῶν ἐγκαυμάτων τοῦ ἀσθενοῦς, ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ μόλυνσις. Δὲν ἀρκεῖ θεθαίως τοῦτο. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνημερωθῇ καὶ ὁ Κώστας, περὶ τοῦ κινδύνου τῆς μόλυνσεως τῶν ἐγκαυμάτων του διὰ νὰ τὰ προστατεύῃ ἐπιμελῶς ἀπὸ τυχόν ὑγρανσιν, ρύπανσιν, ἐπαφὴν μὲ μολυσμένα εἶδη ἢ καὶ ἀπλῆν ἀφὴν ἐκ μέρους του. Ὁ ἀσθενὴς μας πλέον, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι μικρᾶς ἡλικίας, διὰ τῆς συστηματικῆς διδασκαλίας ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφῆς ἀναπτύσσει τὸ αἶσθημα προσωπικῆς εὐθύνης διὰ τὴν ἀποκατάστα-

σιν τῆς υγείας του καὶ συμμετέχει ἐνεργῶς εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς θεραπείας.

στ) **Ψυχολογικαὶ ἀνάγκαι:**

Αἱ ψυχολογικαὶ ἀνάγκαι τοῦ Κώστα ἐμφανίζονται ἠϋξημένοι λόγω τῆς αἰφνιδίως ἀσθενείας του καὶ τῆς παρατεταμένης νοσηλείας του εἰς τὸ Νοσοκομεῖον.

Ἡ Ἀδελφή, μὲ τὰς γνώσεις της, μὲ τὸ εὐρὺ νοσηλευτικὸν καὶ δημιουργικὸν πνεῦμα της, προσπαθεῖ νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἀσθενῆ της ὡς πρόσωπον. Ἀντιλαμβάνεται, ὅτι ὁ Κώστας καλεῖται νὰ ἐπιτύχῃ δυσκόλους προσαρμογὰς, σωματικὰς καὶ ψυχολογικὰς. Ποῦνος ὅμως θὰ τὸν βοηθήσῃ; Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἡ Ἀδελφή, ἢ πάντοτε παροῦσα, θὰ τὸν χειραγωγήσῃ. Ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη τονίζει, ὅτι τὸ ἐπίπεδον ὠριμότητος, τὸ ὑψηλὸν φρόνημα, ἡ ἰσχυρὰ θέλησις, αὐτὴ δηλαδὴ ἡ προσωπικότης τοῦ ἀτόμου, καθορίζει τὴν δυνατότητα προσαρμογῆς καὶ ἀντοχῆς εἰς βιολογικὰς ἀλλαγὰς τοῦ σώματος καὶ εἰς ἀλλαγὰς διαβίωσης καὶ περιβάλλοντος (6). Ἡ Ἀδελφή ἀναγνωρίζει ἰδιαιτέρως τὴν ἀνάγκην τοῦ Κώστα δι' ἀγάπην, δι' ἐπικοινωνίαν, διὰ τὴν διατήρησιν οἰκογενειακῶν καὶ κοινωνικῶν σχέσεων, διὰ μόρφωσιν τῆς διανοίας του, διὰ δημιουργικὴν ἀπασχόλησιν.

Τὰ ἐνδιαφέροντα βιβλία, τὰ ὅποια τοῦ προμηθεύει ἡ Ἀδελφή, γίνονται ἀγαπητοὶ σύντροφοι καὶ πολύτιμοι σύμβουλοί του εἰς τὰς ὥρας κατὰ τὰς ὁποίας εἶναι μόνος. Ἀκόμη καὶ βιβλία πρακτικῆς μηχανολογίας τοῦ ἐξασφαλίζονται διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐνδιαφερόντων του.

Ἡ μητέρα τοῦ Κώστα ἔλαβεν εἰδικὴν ἄδειαν εἰσόδου εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, κατόπιν μερίμνης τῆς Ἀδελφῆς καὶ ἐπισκέπτεται καθημερινῶς τὸν Κώσταν. Ἡ Ἀδελφή δὲν λησμονεῖ, ὅτι ὁ Κώστας ἔχει ἀνάγκην τῆς ἀναντικαταστάτου μητρικῆς στοργῆς διὰ τὴν ψυχικὴν εὐεξίαν του καὶ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς υγείας του. Διὰ τοῦτο, ὁ σεβασμὸς, ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἀγάπη της ἐκδηλώνονται πλουσίως πρὸς τὴν μητέρα του. Ἐ-

πὶ πλέον, λαμβάνεται καὶ συστηματικὴ φροντίς διὰ τὴν οικονομικὴν ὑποστήριξιν τῆς χήρας μητέρας διὰ συνδέσεώς της μετὰ τῆς κοινωνικῆς Λειτουργοῦ τοῦ Νοσοκομεῖου. Ὁ φίλος τοῦ Κώστα τὸν ἐπισκέπτεται συχνά. Ἡ Ἀδελφή ὑποδέχεται μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν τὸν μικρὸν φίλον τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἐνθαρρύνει τὴν ἐπικοινωνίαν μεταξύ των, διότι αὐτὴ ἐκπληρώνει ψυχολογικὰς ἀνάγκας καὶ τῶν δύο.

Ἡ διατήρησις τῶν οἰκογενειακῶν καὶ κοινωνικῶν σχέσεων τοῦ ἀσθενοῦς καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς παραμονῆς του εἰς τὸ Νοσοκομεῖον ἐξασφαλίζει τὸν ὀργανικὸν του σύνδεσμον μὲ τὴν κανονικὴν ζωὴν καὶ ἐνισχύει τὸν πόθον του καὶ τὴν θετικὴν συμμετοχὴν του διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς υγείας του.

* * *

Ἡ νοσηλευτικὴ φροντίς τοῦ Κώστα Χ, ὠργανώθη καὶ ἐφηρμόσθη θάσει τῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια παρουσίασεν ἐκ τῶν ἐγκαυμάτων του καὶ ἐκ τῆς προσωπικότητός του. Ὁ Κώστας ἐνοσηλεύθη ὡς ἰδιαιτέρα καὶ μοναδικὴ περίπτωση, καίτοι ἀναρίθμητοι ἀσθενεῖς, μὲ ἐγκαύματα, νοσηλεύονται εἰς τὰ Νοσοκομεῖα. Ἡ ὠλοκληρωμένη προσωπικὴ προσέγγισις ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφῆς, ἡ εὐσυνείδητος ἐπιστημονικὴ καὶ ἰατρικὴ ἀντιμετώπισις, ὡς καὶ ἡ πρωτότυπος, διὰ τὸν Κώσταν, διαβίωσις εἰς τὸ περιβάλλον τοῦ Νοσοκομεῖου, ἐν μέσῳ ἀτμοσφαιρᾶς πλουσίας ἀγάπης καὶ εἰδικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἀσφαλῶς θὰ ἀποθοῦν παράγοντες ἱκανοὶ νὰ διευρύνουν τοὺς διανοητικοὺς ὀρίζοντας, νὰ συγκινήσουν βαθύτατα τὴν ψυχὴν του καὶ νὰ τὸν βοηθήσουν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ὀργάνωσιν μιᾶς πειθαρχημένης ζωῆς. Ἐξ ἄλλου τὰ προβλήματα τῆς νοσηλείας τοῦ Κώστα ἀπετέλεσαν διὰ τὴν Ἀδελφὴν, εἰδικὴν ἀφορμὴν πρὸς νοσηλευτικὴν δράσιν καὶ προσφορὰν ἀγάπης.

Ἡ Ἀδελφή, νοσηλεύουσα τὸν ἀσθενῆ ὡς προσωπικότητα μοναδικὴν καὶ ἀνεπανάληπτον, κατανοεῖ βαθύτερον τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀποστολῆς της πλησίον τοῦ πάσχοντος ἀνθρώπου, τὸν ὅποιον καλεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τῆς Ἀγάπης νὰ

βοήθηση νοσηλευτικῶς καὶ πνευματικῶς.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΑΙ

1. Δρος Ζ. Γιακουμῆ, Μαθήματα Πρώτων Βοηθειῶν, Ἀθήναι 1970, σελ. 37.
2. C. P. Artz and E. Reiss, The Treatment of Burns, Philadelphia, 1957, p. 11.
3. Dorothy Smith, Claudia Gips, Care of the Adult Patient, Toronto 1966, p. 984.
4. Κων. Παππῆ, «Ἡ σύγχρονος θεραπευτικὴ τῶν ἐγκαυμάτων», Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ Νοσοκομειακὰ Χρονικά, τεύχος 3ον, 1960, σελ. 523.
5. Irene Beland, Clinical Nursing, Canada, 1965, p.p. 1356 - 1357.
6. Ἀθαν. Ι. Γκιάλα, «Ἡ δύναμις ἀντοχῆς καὶ προσαρμογῆς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος», Ἀκτῖνες, Ἰουλ., Αὐγ., Σεπτ. 1971, σελ. 303- - 305.

